

T-Mobile Polska S.A. ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa

Szanowny Pan
Jacek Oko
Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej
ul. Giełdowa 7/9
01-211 Warszawa

30 stycznia 2023
DG-BSR-1600/9/2023

Dotyczy: Stanowisko T-Mobile Polska S.A. w postępowaniu konsultacyjnym dotyczącym aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, ogłoszonym w dniu 20 grudnia 2022r.

W nawiązaniu do komunikatu Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej ('Prezes UKE') z dnia 20 grudnia 2022 r. odnośnie do postępowania konsultacyjnego dotyczącego aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, T-Mobile Polska S.A. (dalej 'T-Mobile' lub 'Spółka') przedstawia stanowisko w sprawie.

1. Zobowiązania ilościowe oraz pokryciowo-jakościowe

Projekt decyzji rezerwacyjnej, pkt 6, 7 i 8

W punkcie 6 projektu decyzji rezerwacyjnej (pkt 1.6 Wzoru oferty) przedstawione zostały zobowiązania dotyczące uruchomienia 3800 stacji bazowych w wykorzystaniem częstotliwości objętych rezerwacją w terminie 36 miesięcy, w tym uruchomienia 1400 stacji we wskazanych obszarach kraju. Z kolei w punkcie 7 projektu decyzji (pkt 1.7 Wzoru oferty) Prezes UKE przedstawił zupełnie nową koncepcję zobowiązań pokryciowo-jakościowych, która na polskim rynku jako element postępowania selekcyjnego, pojawia się po raz pierwszy. Proponowana formuła zobowiązań zakłada bowiem wypełnienie przez przyszłych dysponentów rezerwacji częstotliwości pasma C szeregu zdefiniowanych wymagań dotyczących % pokrycia obszaru kraju, populacji, dróg i linii kolejowych przy jednoczesnym zapewnieniu określonych parametrów jakościowych, w kolejnych latach, natomiast zgodnie z projektem rozstrzygnięcia *'zobowiązania wskazane w pkt 7 mogą być zrealizowane z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent posiada prawo do wykorzystywania częstotliwości' oraz 'przez wskazaną w pkt. 7 przepustowość rozumie się przepustowość w punkcie, w łączu w dół (stacja bazowa-terminal abonencki), która jest sumą przepustowości w tym łączu uwzględniającą wszystkie zasoby częstotliwości wykorzystywane przez Dysponenta'*.

Przyjmujemy, iż zobowiązania określone w pkt 6, jeżeli chodzi o ich charakter ilościowy, są rozszerzeniem zobowiązań, które w podobny sposób (choć w mniejszej skali) zostały określone w aukcji na pasmo C ogłoszonej w roku 2020. Jednocześnie wskazujemy, iż biorąc pod uwagę charakter pasma C jako typowo pojemnościowy, operator powinien dysponować większym zakresem swobody decyzyjnej jeśli chodzi o lokalizację stacji bazowych. Rygor uruchomienia części stacji z pasmem C w obszarach o relatywnie mniejszej gęstości zaludnienia może spowodować, iż pasmo C może nie zostać wykorzystane w sposób najbardziej efektywny.

Z punktu widzenia operatora, przyjęcie formuły zobowiązań ilościowych, co do zasady należy uznać za optymalne – bowiem taki sposób ich określenia umożliwi operatorowi dokonanie przewidywalnych szacunków dotyczących przyszłych nakładów inwestycyjnych. Przypominamy, że zasada oparta na określaniu ilości stacji bazowych była, w różnych formach, stosowana w poprzednich postępowaniach selekcyjnych i nie budziła większych wątpliwości. Ponadto, w przypadku nakładania zobowiązań ilościowych późniejsza weryfikacja jest procesem zrozumiałym i przejrzystym, zarówno dla operatora jak i Regulatora.

Pasmo C należy zaliczyć do grupy tzw. pasm pojemnościowych, które jest przeznaczone do wykorzystywania między innymi na terenach zurbanizowanych. Nie jest to pasmo częstotliwości, które można efektywnie wykorzystać do efektywnej rozbudowy pokrycia sieci na dużych obszarach pozamiejskich. Analizując zobowiązania pokryciowo-jakościowe z pkt 7 projektu decyzji oceniamy, że przy przyjęciu założenia konieczności ich zrealizowania wyłącznie z wykorzystaniem pojemnościowego pasma C, należałoby dodatkowo uruchomić kilkadziesiąt tysięcy stacji bazowych, a wysoce prawdopodobnym jest, iż nawet w takim przypadku wyznaczony cel w postaci wygórowanych oczekiwań co do określonego % pokrycia i parametrów jakościowych nie zostałby w pełni osiągnięty. Wynika to z przyczyn obiektywnych, szeregu przeszkód i barier, w tym administracyjnych, z którymi operatorzy zmagają się praktycznie każdego dnia (m.in.: utrudnienia w stawianiu stacji bazowych na istniejących obiektach budowlanych, w tym budynkach, w dozwolonych przepisami trybach, utrudnienia związane ze stawianiem nowoprojektowanej stacji bazowej (wieży) w oddaleniu od krawędzi drogi na minimum wysokość tej wieży, brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) bądź wykluczenia z nich wynikające, utrudnienia związane z zapewnieniem (doprowadzeniem) zasilania do nowo budowanych stacji bazowych – utrudnienia związane z realizacją przyłączy energetycznych). W opinii T-Mobile skłania to do dokonania jednoznacznej oceny - scenariusz zakładający realizację nałożonych zobowiązań z wykorzystaniem wyłącznie pasma C, w praktyce jest niemożliwy do realizacji.

Zakładamy, że Prezes UKE dysponując odpowiednią wiedzą z urzędu dokonał oceny w sposób analogiczny, przewidując, iż postawione operatorom wysokie oczekiwania w odniesieniu do wskaźników % pokrycia i parametrów jakościowych są niemożliwe do zrealizowania wyłącznie za pomocą pasma C.

Jednocześnie Prezes UKE uznał, iż cele te będą możliwe do osiągnięcia przy przyjęciu zasady, zgodnie z którą przyszły dysponent rezerwacji na pasmo C może realizować zobowiązania wykorzystując inne zasoby częstotliwości, którymi już dysponuje. T-Mobile wskazuje, że, zgodnie z zaproponowaną formułą, do realizacji określonych we wzorze oferty wymagań pokryciowo-jakościowych niezbędne będzie wykorzystywanie przede wszystkim tzw. niskich pasm częstotliwości (pasem pokryciowych). Pasma pokryciowe umożliwiają efektywną budowę sieci na terenach niezurbanizowanych. Pomimo, iż do realizacji

zobowiązań pokryciowo-jakościowych absolutnie niezbędne jest wykorzystanie pasm pokryciowych, żadne z tego rodzaju pasm nie jest przedmiotem planowanej aukcji – jedynym zasobem w aukcji jest pasmo C, które w obszarach pozamiejskich o niskim zaludnieniu, nie znajdzie szerszego zastosowania.

Prezes UKE nakładając wysoko postawione zobowiązania, których realizacja w przeważającej mierze wymaga wykorzystania niskich pasm częstotliwości, powinien uwzględnić sytuację, iż operatorom w Polsce zostały udostępnione częstotliwości pokryciowe wyłącznie z zakresów 800 oraz 900 MHz. Rozdysponowanie zakresu 700 MHz jest dopiero planowane.

Nakładając zobowiązania pokryciowo-jakościowe Prezes UKE powinien uwzględnić ile zasobów pasm pokryciowych zostało do tej pory udostępnionych operatorom – statystycznie ujmując Polska w porównaniu do innych państw nie wypada korzystnie. Wskazujemy, że znane są przykłady z państw, w których faktycznie zdecydowano się na nałożenie na operatorów zobowiązań o charakterze zbliżonym do propozycji Prezesa UKE. Z pewnością na podjęcie takiej decyzji wpływ miało, iż operatorzy mogli dysponować szerokim portfolio pasm niskich z zakresów 700 MHz, 800 MHz, 900 MHz i 1500 MHz. Sytuacja w Polsce daleko odbiega od tego stanu. Nie można również nie zauważyć, że struktura danego rynku jest jednym z czynników, który może znacząco ułatwiać, bądź utrudniać realizację tak określonych zobowiązań. W Polsce na rynku sieci ruchomych konkuruje ze sobą czterech operatorów infrastrukturalnych, podczas gdy na wielu innych rynkach funkcjonuje trzech operatorów. W konsekwencji, na polskim rynku zawsze stała i niezmienna ilość wszystkich zharmonizowanych zasobów pasm częstotliwości jest, co do zasady, 'dzielona' średnio nie na trzech a na czterech operatorów, co stanowi tym większe wyzwanie dla realizacji postawionych zobowiązań.

Poza aspektami związanymi bezpośrednio z dostępem do zasobów częstotliwości, nie można pominąć sytuacji gospodarczej, która bezpośrednio dotyka wszystkich przedsiębiorców, w tym z sektora telekomunikacyjnego.

Czas ogłoszenia konsultacji aukcji zbiega się z nasileniem niekorzystnych zjawisk ekonomicznych w skali globalnej. Okres pandemii wpłynął na spowolnienie rozwoju gospodarczego, który do dziś nie powrócił do obserwowanego wcześniej poziomu. Niestabilna sytuacja geopolityczna, w szczególności wojna za wschodnią granicą dodatkowo przełożyła się na pogłębienie szeregu negatywnych zjawisk. Kryzys na rynku energetyczno-surowcowym w połączeniu ze skokiem inflacyjnym istotnie wpływa na poziom kosztów, szczególnie odczuwalne są ceny energii, stanowiąc jeden z podstawowych składników bazy kosztowej operatora. Dzisiejsze otoczenie makroekonomiczne nie sprzyja podejmowaniu projektów opartych o zupełnie nowe koncepcje, tym bardziej te obarczone niepewnością i wysokim ryzykiem.

Biorąc pod uwagę powyższe, T-Mobile postuluje usunięcie w całości zobowiązań określonych w pkt 7 decyzji rezerwacyjnej oraz pozostawienie w obecnym brzmieniu zobowiązań określonych wyłącznie w pkt 6 decyzji. W opinii Spółki, Prezes UKE mógłby rozważyć nałożenie formuły zobowiązań określonych w pkt 7 decyzji w kolejnym postępowaniu selekcyjnym dotyczącym zasobów częstotliwości pasm pokryciowych, np. z zakresu 700 MHz.

Alternatywnie, o ile Prezes UKE uzna, iż dokonanie wnioskowanych przez T-Mobile powyżej zmian nie jest możliwe, Spółka postuluje o uwzględnienie poniższych uwag.

Koncepcja zakładająca realizację zobowiązań pokryciowo-jakościowych z wykorzystaniem innych częstotliwości będących już w dyspozycji uczestnika aukcji jest podejściem odmiennym od stosowanych w poprzednich procedurach selekcyjnych. Mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa prawnego procesu aukcyjnego oraz przyszłych decyzji rezerwacyjnych, które zostaną udzielone po jej zakończeniu, zwracamy się do Prezesa UKE o potwierdzenie prawnego umocowania proponowanych rozwiązań.

Weryfikacja zobowiązań pokryciowo-jakościowych – metodologia pomiarowa

W pkt 7.8 – tiret 2 znajduje się zapis:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametrów sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, publikowanymi na stronie BIP UKE;”

W opinii T-Mobile charakter i sposób, w jaki opisane zostały wszystkie zobowiązania pokryciowo-jakościowe, o których mowa w pkt 7 jest bardzo ściśle i integralnie powiązany ze sposobem ich późniejszej weryfikacji przez Prezesa UKE. Założenia dotyczące metodologii przyjętej do weryfikacji zobowiązań podjętych w aukcji i jej niezmiennosc w całym okresie obowiązywania rezerwacji mają zasadniczy wpływ na późniejszą ocenę stopnia realizacji wymagań. Założenia przyjęte do weryfikacji będą decydujące czy przyszły dysponent rezerwacji wypełnił zobowiązania zgodnie z oczekiwaniami Regulatora.

Prezes UKE na stronie BIP UKE udostępnił plik pt. „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G”, który stanowi obecnie jedyną informację, w oparciu o którą potencjalny uczestnik może dokonać wstępnej oceny wykonalności zobowiązań oraz oszacowania nakładów inwestycyjnych związanych z uczestnictwem w aukcji. Dokument ten jednak od strony formalnej nie stanowi części dokumentacji aukcyjnej a jest plikiem odrębnym, którego treść może w przyszłości ulec modyfikacji. Ewentualna przyszła modyfikacja stanowi dodatkowy element niepewności stanu faktycznego i prawnego dla dysponenta częstotliwości, powodując jednocześnie możliwość generowania sporów, w tym sporów sądowych.

Zdaniem T-Mobile wskazanie w projekcie decyzji rezerwacyjnej, jedynie odwołania do publikacji zamieszczonej na stronach BIP UKE (która może ulec modyfikacji) nie stanowi wystarczającego zabezpieczenia przyszłych dysponentów rezerwacji w całym okresie obowiązywania rezerwacji.

W związku z powyższym T-Mobile wnioskuje o włączenie dokumentu dostępnego na stronie BIP UKE pt. „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G” do decyzji rezerwacyjnej – jako załącznika, stanowiącego integralną część decyzji, z jednoczesną zmianą pkt 7 – tiret 2 jak niżej:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametru sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, opisanymi w Załączniku nr 5 do niniejszej decyzji „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G”, stanowiącym integralną część niniejszej decyzji”

Jako alternatywne rozwiązanie proponujemy opublikowanie dokumentu pt. „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G” w Dzienniku Urzędowym UKE oraz powołanie się w pkt 7 tiret 2 decyzji rezerwacyjnej na konkretny publikator, jak niżej:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametru sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, opisanymi w Dzienniku Urzędowym UKE z dnia (...) nr (...), według stanu na dzień publikacji”

Przedłużenie rezerwacji częstotliwości, których dysponowanie jest niezbędne dla wykonania zobowiązań

Wskazujemy, że przedstawiona formuła zakładająca nałożenie obowiązków pokryciowych, do realizacji których z ekonomicznego punktu widzenia niezbędne jest wykorzystanie ‘innych’ niż pasmo C zasobów częstotliwości, wiąże się z koniecznością wykorzystywania ‘innych’ częstotliwości (między innymi zasobów poniżej 1 GHz) w całym okresie obowiązywania rezerwacji pasma C, tj. do 2038 roku. Bowiem Prezes UKE będzie dokonywał weryfikacji zobowiązań aukcyjnych w 15-letnim okresie rezerwacji. W czasie od 2023 do 2038 roku ‘inne’ rezerwacje częstotliwości, którymi dysponują operatorzy wygasają. Prezes UKE zakładając posłużenie się tak zdefiniowaną koncepcją nałożenia zobowiązań powinien zatem zagwarantować operatorom przedłużenie ‘innych’ rezerwacji. W przeciwnym przypadku, nagła utrata przez operatorów dostępu do pasm pokryciowych w czasie obowiązywania rezerwacji na pasmo C spowoduje natychmiastowe zmiany w warstwie pokryciowej, co przełoży się na obniżenie jakości usług w niektórych obszarach kraju, trudne bądź niemożliwe do skompensowania z wykorzystaniem wyższych pasm częstotliwości, a w konsekwencji utratę możliwości wypełnienia zobowiązań.

Proponujemy, aby rozważona została możliwość uzupełnienia decyzji rezerwacyjnej o następujący zapis:

„W przypadku realizacji zobowiązań określonych w pkt 7 z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent posiada prawo do wykorzystywania częstotliwości i w przepisany ustawowo terminie złoży wniosek o przedłużenie dotychczasowej rezerwacji, rezerwacja taka zostanie przez Prezesa UKE przedłużona w oparciu o obowiązujące przepisy prawa”

albo

„W przypadku realizacji zobowiązań określonych w pkt 7 z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent utracił prawo do wykorzystywania w czasie Rezerwacji, Dysponent zostanie zwolniony z obowiązku utrzymania pokrycia określonego w pkt 7, w zakresie w jakim wykorzystywał te częstotliwości”

Obowiązek pokrycia gospodarstw domowych, obszaru kraju, dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych

Przedstawione zobowiązania w pkt 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7 i 7.8 projektu decyzji rezerwacyjnej przewidują docelowo pokrycie 99% gospodarstw domowych oraz 95% obszaru kraju. W przypadku szlaków komunikacyjnych: dróg krajowych, dróg wojewódzkich oraz linii kolejowych oczekiwaniem jest aby docelowo pokrycie na każdym z wymienionych szlaków wyniosło 100 %.

Wskazujemy iż szlaki komunikacyjne (drogi krajowe, wojewódzkie, linie kolejowe) niejednokrotnie przebiegają przez obszary zalesione czy góryste w których występują obiektywne ograniczenia uniemożliwiające lokalizację stacji bazowej, np. brak dostępu do infrastruktury energetycznej. Wskazujemy ponadto, że niektóre obszary kraju, z powodów ograniczeń administracyjnych, wyłączone są z możliwości

lokalizacji stacji bazowych. Wśród nich wymienić można np. parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, obszary specjalne jak jednostki wojskowe, poligony, etc. Do obszarów tych należy zaliczyć również buforowe strefy przygraniczne, w których lokalizacja stacji bazowych podlega daleko idącym ograniczeniom (strefy o szerokości od kilku do kilkunastu km wzdłuż granicy).

Postulujemy całkowite wyłączenie tych obszarów z wymagań określonych w pkt 7.1 - 7.8 projektu decyzji. Lista wyłączeń powinna stanowić załącznik do decyzji rezerwacyjnej. Obszary wyłączone (określone w postaci opisanych obszarów lub zbioru określonej liczby elementów siatki referencyjnej) tym samym nie powinny stanowić przedmiotu późniejszych analiz ani podlegać weryfikacji zobowiązań przez Prezesa UKE.

Ponadto, z wyżej wymienionych powodów, niezależnie od powyższego postulatu (dotyczącego wyłączeń niektórych obszarów kraju), dodatkowo wnioskujemy o wprowadzenie następujących zmian w pkt 7 decyzji rezerwacyjnej w odniesieniu do szlaków komunikacyjnych, które zasadniczo powinny być oparte o oczekiwania względem pokrycia obszaru kraju, tj. jak niżej:

a) propozycja zmian w pkt 7.3

7.3 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych dróg krajowych, o których mowa w art. 5 ustawy o drogach publicznych, dalej „drogi krajowe”, oddanych do użytku do dnia doręczenia Rezerwacji, zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy
Pokrycie dróg krajowych	93%	96%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms

b) propozycja zmian w pkt 7.4

7.4 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych:

- dróg krajowych oddanych do użytku po dniu doręczenia Rezerwacji;
- dróg zaliczonych do kategorii dróg krajowych po dniu doręczenia Rezerwacji;

w ciągu 36 miesięcy od daty oddania drogi krajowej do użytku albo zaliczenia drogi do kategorii dróg krajowych, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie dróg krajowych	36 miesięcy - 93% 60 miesięcy - 96%	36 miesięcy - 93% 60 miesięcy - 96%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms

c) propozycja zmian w pkt 7.5

7.5 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych dróg wojewódzkich, o których mowa w art. 6 ustawy o drogach publicznych, dalej „drogi wojewódzkie”, oddanych do użytku do dnia doręczenia Rezerwacji, zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy	84 miesięcy
Pokrycie dróg wojewódzkich	90%	94%	95%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s	100 Mb/s

d) propozycja zmian w pkt 7.6

7.6 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych:

- dróg wojewódzkich oddanych do użytku po dniu doręczenia Rezerwacji;
- dróg zaliczonych do kategorii dróg wojewódzkich po dniu doręczenia Rezerwacji;

w ciągu 36 miesięcy od daty oddania drogi wojewódzkiej do użytku albo zaliczenia drogi do kategorii dróg wojewódzkich, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie dróg wojewódzkich	36 miesięcy - 90% 60 miesięcy - 94% 84 miesięcy - 95%	36 miesięcy - 90 % 60 miesięcy - 94% 84 miesięcy - 95%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s

e) propozycja zmian w pkt 7.7

7.7 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych linii kolejowych wskazanych w Załączniku 5, do dokumentacji „Linie kolejowe objęte zobowiązaniami” (dalej „Załącznik 5”), zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy
Pokrycie linii kolejowych	93%	96%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms

f) propozycja zmian w pkt 7.8

7.8 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych linii kolejowych, oddanych do użytku po dniu doręczenia Rezerwacji oraz włączonych do transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w ciągu 36 miesięcy od daty oddania linii kolejowej do użytku, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie obszaru linii kolejowych	36 miesięcy - 93% 60 miesięcy - 96%	36 miesięcy - 93 % 60 miesięcy - 96%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10ms	10ms

Pkt 8 projektu decyzji rezerwacyjnej – uruchomienie stacji bazowych zapewniających obsługę przejść granicznych

W pkt.8 projektu decyzji znajduje się następujący zapis:

„Działając w imieniu i na rzecz reprezentowanego podmiotu, w przypadku dokonania na rzecz reprezentowanego podmiotu Rezerwacji A albo Rezerwacji B albo Rezerwacji C albo Rezerwacji D, zobowiązuję się do uruchomienia w ciągu 48 godzin od doręczenia wezwania Prezesa UKE, jednak nie wcześniej niż w terminie 4 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji, przynajmniej 3 stacji bazowych zapewniających pokrycie usługą transmisji danych całodobowych, drogowych i kolejowych przejść granicznych, wskazanych przez Prezesa UKE spośród przejść granicznych, wymienionych w wydanym, na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o ochronie granicy państwowej, obwieszczeniu w sprawie ogłoszenia przejść granicznych, rodzaju ruchu dozwolonego przez te przejścia oraz czasu ich otwarcia.”

Zdaniem T-Mobile postawione wymaganie nie jest możliwe do spełnienia w ciągu 48 godzin od doręczenia wezwania Prezesa UKE, biorąc pod uwagę określony przepisami prawa obecny tryb realizacji inwestycji telekomunikacyjnych w zakresie stacji bazowych. Dodatkowo, z uwagi na konieczność uruchomienia stacji w obszarze przygranicznym procedury administracyjne mogą ulec przedłużeniu wskutek konieczności koordynacji częstotliwości wykorzystywanych na stacjach bazowych z administracją innego państwa. Każdorazowo wymagane jest uzyskanie od UKE stosownej decyzji na używanie urządzenia radiowego dla każdej takiej lokalizacji stacji bazowej.

Proces budowy stacji bazowych, w podziale na ich rodzaj, wygląda następująco (w uproszczeniu):

1. Stacje bazowe w postaci wolnostojącego obiektu budowlanego (np. wieża lub maszt) – wymagają uzyskania pozwolenia na budowę, co w standardowej procedurze trwa średnio około 18 miesięcy (w przypadku odwołania nawet kilka lat).
2. Stacje bazowe realizowane na istniejących obiektach budowlanych:
  - a. do 3 metrów – nie wymagają pozwolenia, ani zgłoszenia robót budowlanych, natomiast wymagają przygotowania projektu, w tym także wcześniejszej analizy nośności infrastruktury,

- co może zająć ok. 6 miesięcy. Konieczne jest również wykonanie czynności w postaci pomiarów środowiskowych oraz dokonanie zgłoszenia,
- b. powyżej 3 metrów – wymagają zgłoszenia robót budowlanych i przygotowania projektu, co oznacza, iż odpowiedni organ może w terminie 30 dni zgłosić sprzeciw co do takiego trybu realizacji i wymagać uzyskania pozwolenia na budowę. Można oszacować, że przeciętnie realizacja takiej stacji bazowej trwa około 8-9 miesięcy. Konieczne jest również wykonanie czynności w postaci pomiarów środowiskowych oraz dokonanie zgłoszenia.
3. Stacje bazowe w formie przenośnego wolnostojącego masztu antenowego – obecnie przepisy przejściowo dopuszczają specjalny tryb realizacji takiej stacji - na podstawie przepisów ustawy 'covidowej'. Przedsiębiorca telekomunikacyjny zgłasza zamiar takich robót do odpowiedniego organu, który ma prawo wnieść sprzeciw w ciągu 14 dni. Niezbędne jest również przygotowanie projektu, wykonanie pomiarów środowiskowych oraz dokonanie zgłoszenia.

W każdym z powyższych przypadków operator musi posiadać prawo do dysponowania powierzchnią dla realizacji inwestycji, w postaci umowy najmu (dzierżawy), dla celów wykonania projektu, uzgodnień oraz zamówienie elementów infrastruktury.

Nie znając obszaru konkretnego przejścia granicznego, obecnie trudno jest określić, jakiego rodzaju infrastruktura telekomunikacyjna będzie wymagana w konkretnie wskazanym przejściu, aby zapewnić odpowiedni zasięg. Nie są znane takie informacje jak ukształtowanie terenu, jakie obiekty występują w okolicy przejścia granicznego, czy dostępna jest odpowiednia infrastruktura, np. energetyczna i przede wszystkim czy możliwe jest jej wykorzystanie na potrzeby lokalizacji stacji bazowych.

Dlatego określenie 48 godzin jako terminu na realizację takiego obowiązku jest niemożliwe.

Ponadto, wymaganie powinno zostać doprecyzowane poprzez określenie górnej granicy wymagań. W chwili obecnej określone zostały jedynie wymagania minimalne tj. – przynajmniej 3 stacje bazowe. W przeciwnym wypadku wprowadza to po stronie przyszłych dysponentów rezerwacji wysoki stan niepewności.

Biorąc pod uwagę powyższe, T-Mobile wnioskuje o usunięcie pkt 8 z projektu decyzji rezerwacyjnej.

2. Proponowana cena wywoławcza

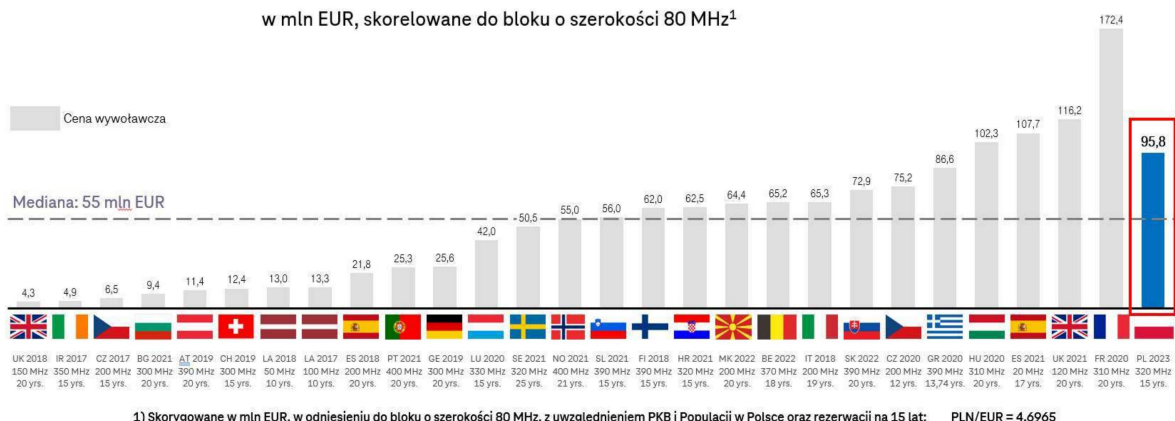
Dokumentacja aukcyjna, pkt 1.6.2

W dokumentacji aukcyjnej określono cenę wywoławczą za każdy blok częstotliwości w wysokości 450 milionów złotych.

Porównując ceny wywoławcze na pasmo C w aukcjach przeprowadzonych w 24 państwach Europy (rysunek poniżej), mediana w odniesieniu do zasobu o szerokości 80 MHz wyniosła ok. 55 mln Euro (258 mln złotych).

Ceny wywoławcze w aukcjach pasma C w Europie

w mln EUR, skorelowane do bloku o szerokości 80 MHz¹

Dodatkowo należy uwzględnić fakt, iż w Polsce w blokach częstotliwości A i B występują ograniczenia, z których część ma charakter stałego wyłączenia na czas obowiązywania rezerwacji, natomiast część charakter przejściowy, z uwagi na wydane wcześniej i wciąż obowiązujące rezerwy częstotliwości/pozwolenia radiowe.

Biorąc pod uwagę powyższe, T-Mobile postuluje obniżenie ceny wywoławczej do poziomu 250 milionów złotych za pojedynczy blok dostępny na obszarze całego kraju (blok C i blok D). Bloki A oraz B, jako posiadające ograniczenia w zakresie dostępności częstotliwości na obszarze całego kraju, powinny mieć niższą cenę wywoławczą od bloków C oraz D.

3. Termin obowiązywania rezerwacji częstotliwości

Projekt decyzji rezerwacyjnej, pkt 3

Określony w projekcie decyzji termin obowiązywania rezerwacji przewiduje wykorzystywanie częstotliwości do dnia 1 sierpnia 2038r.

Z uwagi na trudny do precyzyjnego określenia termin udostępnienia użytkownikom rezerwacji częstotliwości, w opinii T-Mobile, w zależności od terminu postępowania rezerwacyjnego, rezerwa powinna zakładać okres 15 lat lub okres 20 lat, uwzględniając projektowane przepisy ustawy Prawo komunikacji elektronicznej.

4. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa i integralności infrastruktury telekomunikacyjnej i usług

Załącznik nr 3 do projektu rezerwacji

W pkt 11 załącznika nr 3 do projektów rezerwacji znajduje się zapis:

„11. Prezes UKE przekazuje Dysponentowi informację o uznaniu dostawcy za dostawcę wysokiego ryzyka. Dysponent dokonuje sprawdzenia, czy w swojej sieci korzysta z usług, sprzętu lub oprogramowania dostawcy wysokiego ryzyka. W przypadku potwierdzenia, sporządza program eliminacji ryzyka związanego z

wykorzystywaniem w swojej sieci usług, sprzętu lub oprogramowania tego dostawcy i przedstawia go do uzgodnienia Prezesowi UKE, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji o dostawcy wysokiego ryzyka. Program eliminacji ryzyka zawiera plan wycofania z eksploatacji sprzętu i oprogramowania wchodzącego w skład infrastruktury kluczowej pochodzącego od dostawcy wysokiego ryzyka, w terminie uzgodnionym z Prezesem UKE, ale nie dłuższym niż 7 lat.”

Umieszczenie powyższego zapisu nie znajduje odzwierciedlenia w obecnie obowiązujących przepisach prawa. Uregulowania w zakresie „dostawcy podwyższonego ryzyka” są obecnie na etapie projektu będącego przedmiotem procedury legislacyjnej, tym samym postanowienia projektu decyzji nie mogą odnosić się do przyszłego i niepewnego stanu prawnego. W związku z powyższymi T-Mobile wnosi o usunięcie pkt 11 w całości.

T-Mobile wnosi również o wykreślenie zapisu „Wymagania mają zastosowanie, o ile obowiązujące przepisy prawa nie stanowią inaczej.” Zastrzeżenie to stanowi nałożenie na przyszłego dysponenta rezerwacji odpowiedzialności za dokonanie oceny, które postanowienia z projektu załącznika nr 3 powinny być przez niego stosowane, a które nie. Decyzje administracyjne nie powinny zawierać postanowień stwierdzających, że ich treść może stać w sprzeczności z przepisami prawa. Zawarcie w dokumentacji aukcyjnej, a w szczególności w decyzji rezerwacyjnej postanowień, które nie mają umocowania ustawowego może stać się przyczyną stwierdzenia nieważności decyzji. Zmniejsza to pewność uprawnień i obowiązków, jakie wiążą się z decyzją, stanowiąc jednocześnie potencjalną podstawę zaskarżenia decyzji.

5. Warunki uczestnictwa w aukcji - dysponowanie zasobami częstotliwości z zakresów 800, 900, 1800, 2100 i 2600 MHz oraz dodatkowa procedura weryfikacyjna.

Dokumentacja aukcyjna, pkt 2.3.10, rozdział 4, pkt 4.1.2, 4) h)

Zdaniem T-Mobile weryfikacja wstępna przeprowadzona przez Prezesa UKE w etapie I aukcji powinna zapewniać, iż podmioty uczestniczące w etapie II aukcji będą wyłaniane wyłącznie spośród grona doświadczonych i długoterminowych inwestorów na rynku telekomunikacyjnym w Polsce oraz jednocześnie posiadających wieloletnie doświadczenie w gospodarowaniu szerokim portfolio zasobów częstotliwości. W opinii Spółki tylko takie podmioty będą w stanie efektywnie wykorzystać powierzone im zasoby częstotliwości do budowy sieci oraz spełnić nałożone na nich zobowiązania wynikające z aukcji.

Obecnie w dokumentacji znajduje się zapis:

„2.3.10. Warunkiem uczestnictwa w aukcji jest posiadanie, na dzień ogłoszenia aukcji, przez uczestnika aukcji lub podmioty z grupy kapitałowej, do której należy uczestnik aukcji, ogólnopolskiej rezerwacji częstotliwości z co najmniej jednego z następujących pasm: 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz lub 2600 MHz.”

Mając na uwadze powyższe, proponujemy przyjęcie w pkt 2.3.10 następującego zapisu:

„2.3.10. Warunkiem uczestnictwa w aukcji jest posiadanie, w okresie od co najmniej 3 lat przed dniem ogłoszenia aukcji, przez uczestnika aukcji lub podmioty z grupy kapitałowej, do której należy uczestnik

aukcji, ogólnopolskich rezerwacji częstotliwości z pasm 900 MHz oraz 1800 MHz oraz 2100 MHz oraz 2600 MHz”

Stosownie, w rozdziale 4, pkt 4.1.2, ppkt 4 h) powinien przyjąć brzmienie:

„h) posiadanie, w okresie od co najmniej 3 lat przed dniem ogłoszeniem aukcji, przez uczestnika aukcji lub podmioty z grupy kapitałowej, do której należy uczestnik aukcji, ogólnopolskich rezerwacji częstotliwości z pasm 900 MHz oraz 1800 MHz oraz 2100 MHz oraz 2600 MHz”

T-Mobile dodatkowo postuluje, aby Prezes UKE dla usprawnienia działań związanych z udzieleniem rezerwacji częstotliwości, w ramach dodatkowych procedur weryfikujących wiarygodność uczestników aukcji w etapie I aukcji, podjął działania sprawdzające pod kątem ewentualnego wystąpienia po stronie uczestników aukcji przesłanek lub okoliczności, o których mowa w art. 123 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6 pkt 1, 3 i 6 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

6. Procedura oceny ofert wstępnych

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 4, pkt 4.1.1

W projekcie dokumentacji aukcyjnej w pkt 4.1.1 znajduje się zapis:

„4.1.1. W etapie I aukcji Komisja ocenia, analizuje i weryfikuje oferty wstępne uczestników aukcji w oparciu o dokumenty i informacje zawarte w ofertach wstępnych oraz dane posiadane przez Prezesa UKE z urzędu, w sposób opisany w dokumentacji.”

W celu doprecyzowania, które z dokumentów i informacji Prezes UKE bierze pod uwagę z urzędu dokonując oceny ofert w etapie I aukcji, i tym samym uczestnik aukcji nie posiada obowiązku dołączenia tych dokumentów bądź potwierdzeń do Oferty wstępnej, proponujemy przyjęcie następującego zapisu:

„4.1.1. W etapie I aukcji Komisja ocenia, analizuje i weryfikuje oferty wstępne uczestników aukcji w oparciu o dokumenty i informacje zawarte w ofertach wstępnych oraz dane posiadane przez Prezesa UKE z urzędu dotyczące pkt 4.1.2 1), 4.1.2. 3), 4.1.2 4), h, w sposób opisany w dokumentacji.”

7. Przerwanie aukcji, powtórzenie rundy/rund

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 6, pkt 6.15.3

W pkt 6.15.3 projektu dokumentacji aukcyjnej znajduje się zapis:

„6.15.3. Komisja może również przerwać etap II aukcji i zarządzić konieczność powtórzenia jednej lub większej liczby rund. Konieczność powtórzenia jednej lub większej liczby rund może mieć miejsce w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości mających wpływ na przebieg aukcji, na przykład w sytuacji awarii ESA, mającej wpływ na wynik obliczeń dokonywanych po rundzie lub rundach.”

Zdaniem T-Mobile, dla zapewnienia bezpieczeństwa procesu aukcyjnego oraz w razie późniejszej weryfikacji ewentualnych nieprawidłowości mających wpływ na przebieg aukcji, w tym np. w sytuacji awarii ESA, zasadne jest, aby Komisja aukcyjna dokumentowała wszelkie nieprawidłowości z tym związane. Nie można wykluczyć, że tego rodzaju działania mogą być związane z celowym działaniem stron trzecich, mającym na celu zaburzenie procesu aukcyjnego. Stąd istotnym aby Komisja dysponowała dowodami potwierdzającymi wystąpienie takich okoliczności, które wpłynęły na przerwanie etapu II aukcji oraz konieczność powtórzenia rund.

W związku z powyższym proponujemy przyjęcie następującego zapisu:

„6.15.3. Komisja może również przerwać etap II aukcji i zarządzić konieczność powtórzenia jednej lub większej liczby rund. Konieczność powtórzenia jednej lub większej liczby rund może mieć miejsce w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości mających wpływ na przebieg aukcji, na przykład w sytuacji awarii ESA, mającej wpływ na wynik obliczeń dokonywanych po rundzie lub rundach. Do protokołu z przeprowadzenia aukcji Komisja dołącza dowody uzasadniające przerwanie II aukcji i powtórzenie jednej lub większej liczby rund.”

8. Dyskwalifikacja uczestnika aukcji, powtórzenie etapu II aukcji

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 6, pkt 6.18.4 i 6.18.5

W pkt 6.18.4 i 6.18.5 projektu dokumentacji aukcyjnej znajduje się zapis:

„6.18.4. Informacja o zdyskwalifikowaniu innego uczestnika aukcji oraz o powtórzeniu etapu II aukcji od rundy pierwszej zostanie przekazana przez Komisję wszystkim Osobom reprezentującym niez dyskwalifikowanych uczestników aukcji, za pośrednictwem poczty elektronicznej. W informacji tej wskazana zostanie jednocześnie:

a) data i godzina rozpoczęcia pierwszej rundy powtórzonego etapu II aukcji; b) planowana liczba rund w tym dniu aukcyjnym; c) liczba zdyskwalifikowanych uczestników aukcji.

6.18.5. Informacje, o których mowa w pkt. 6.18.2. i 6.18.4. zostaną przesłane uczestnikom aukcji w dniu wyznaczonym jako dzień planowanego wznowienia etapu II aukcji.”

Zdaniem T-Mobile, w przypadku konieczności powtórzenia całego II etapu aukcji w wyniku dyskwalifikacji uczestnika aukcji, pozostali uczestnicy powinni zostać o tym poinformowani z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem powtarzanego etapu II aukcji, a nie dopiero w dniu wyznaczonym jako dzień planowanego wznowienia etapu II aukcji. Dyskwalifikacja uczestnika należy do istotnych informacji, która może wpływać na strategię uczestnictwa w powtórzonym od rundy pierwszej etapie II aukcji.

9. Wyjaśnienia do dokumentacji aukcyjnej

Dokumentacja aukcyjna, pkt 2.5.4

Dokumentacja aukcyjna przewiduje możliwość udzielania wyjaśnień przez Prezesa UKE treści dokumentacji aukcyjnej nie później niż 7 dni przed terminem złożenia ofert wstępnych.

W związku z potencjalnie dużym nakładem pracy oraz czasu niezbędnego uczestnikom aukcji na dokonanie ewentualnych istotnych zmian w ofercie wstępnej wynikających z udzielonych wyjaśnień przez Prezesa UKE, wnosimy o wydłużenie ww. terminu z 7 do 14 dni, jak niżej:

„2.5.4. Wyjaśnienia treści dokumentacji podlegają niezwłocznie, nie później niż na 14 dni przed upływem terminu do złożenia ofert wstępnych, publikacji w BIP UKE. Treść wyjaśnień dokumentacji jest wiążąca dla uczestników aukcji.”

10. Wycofanie oferty wstępnej

Dokumentacja aukcyjna, pkt 2.6.4 oraz 2.6.5

Dokumentacja aukcyjna przewiduje możliwość wycofania oferty wstępnej w terminie na złożenie ofert oraz złożenie nowej oferty. Wnoskujemy o doprecyzowanie zapisu poprzez wskazanie, iż Prezes UKE rozpatrzy wnioski o wycofanie oferty wstępnej złożony przez osobę upoważnioną uczestnika aukcji oraz dokona jej wydania - w czasie 1 dnia roboczego od złożenia takiego wniosku.

11. Rozpoczęcie II etapu aukcji

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.5.2

W pkt 6.5.2 dokumentacja przewiduje przesłanie do osób reprezentujących uczestnika aukcji za pośrednictwem poczty elektronicznej informacji o dacie i godzinie rozpoczęcia pierwszej rundy etapu II aukcji w terminie nie późniejszym niż 2 dni robocze przed rozpoczęciem etapu II.

Z uwagi na konieczność dokładnego zaplanowania harmonogramu działań zespołu aukcyjnego uczestnika aukcji wnosimy o wydłużenie terminu z 2 dni do 14 dni roboczych.

12. Informacje przekazywane uczestnikom aukcji

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.4

W ramach zakresu informacji przekazywanych uczestnikom aukcji postulujemy zwiększenie transparentności procesu licytacyjnego poprzez przekazywanie uczestnikom dodatkowo informacji o nazwie uczestników na poszczególnych blokach oraz nazwach uczestników na poszczególnych pozycjach w rankingu na tych blokach, na które ofertę złożył więcej niż jeden uczestnik.

13. Kwoty postąpienia

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.13

W pkt 6.13 dokumentacja przewiduje dostępne kwoty postąpienia w wysokości 2, 4, 6, 8 oraz 10%.

W opinii T-Mobile, niższe postąpienia będą stanowiły bardziej adekwatne w wymiarze ekonomicznym odzwierciedlenie intencji w zakresie ofert składanych w kolejnych rundach, w szczególności biorąc pod uwagę wysokość ceny wywoławczej.

T-Mobile proponuje ustalenie dostępnych kwot postąpienia w wysokości 1, 2, 3, 4 oraz 5%.

14. Czas trwania rund

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.5.9

Dokumentacja przewiduje czas trwania rundy nie dłuższy niż 30 minut.

Biorąc pod uwagę szereg czynności do wykonania w ramach każdej rundy postulujemy wydłużenie zarówno czasu minimalnego jak i maksymalnego trwania rund, jak niżej:

6.5.9. Czas trwania rundy nie może być dłuższy niż 40 minut."

15. Zawieszenie etapu II aukcji, depozyt

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.16 oraz 6.17

W pkt 6.17.8. Dokumentacja przewiduje termin 3 dni roboczych na wniesienie depozytu.

Z uwagi na konieczność dochowania procedur kontrolnych związanych z realizacją wniesienia depozytu, zarówno wewnętrznych, tj. po stronie uczestnika aukcji, jak też zewnętrznych, tj. po stronie banku prowadzącego rachunek uczestnika aukcji, wnosimy o wydłużenie terminu na wniesienie depozytu z 3 dni do 5 dni.

W związku z powyższym pkt 6.17.8 powinien przyjąć brzmienie:

„6.17.8. Termin na wniesienie depozytu wynosi 5 dni roboczych licząc od dnia następnego po dniu ogłoszenia konieczności wpłaty depozytu.”

16. Przerwanie etapu II aukcji

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 6, pkt 6.15

Dokumentacja aukcyjna przewiduje możliwość przerwania etapu II aukcji w przypadku wystąpienia w jego trakcie nieprzewidzianych zdarzeń, które mają znaczący wpływ na aukcję, przy czym jak wynika z dokumentacji, dotyczy to zdarzeń, które miały miejsce po stronie organizatora aukcji/ Komisji aukcyjnej.

Istotnym jest, aby dokumentacja przewidywała możliwość przerwania etapu II aukcji również w przypadku wystąpienia w jego trakcie nieprzewidzianych zdarzeń, które mają znaczący wpływ na aukcję, a leżących po stronie uczestnika aukcji lub działaniach osób trzecich zainteresowanych wpływaniem na przebieg procesu aukcyjnego (jego zakłócenie) dla jednego lub więcej uczestników aukcji. Chodzi o zdarzenia jak

np. awaria zasilania, pożar, masowa awaria łączy internetowych lub też podjęcie przez osoby trzecie działań np. w środowisku teleinformatycznym, a mających na celu uniemożliwienie składania ofert w wymaganym czasie, komunikowania się z Komisją aukcyjną, itp.

Dokumentacja powinna precyzyjnie określać kroki, które w przypadku zaistnienia takich zdarzeń powinien podjąć uczestnik aukcji oraz wskazywać w jakim czasie od powzięcia informacji przez poszkodowanego uczestnika aukcji o zdarzeniu powinna nastąpić reakcja (np. 10 minut). Powinien również zostać dokładnie określony tryb kontaktu z Komisją w celu przekazania takiej informacji (np. telefonicznie), czas reakcji zwrotnej ze strony Komisji, etc. Zakładamy, że po powiadomieniu przez uczestnika aukcji, Komisja aukcyjna powinna podjąć odpowiednie działania i środki przerywając aukcję.

Zrozumiałym jest, że wystąpienie tego rodzaju nieprzewidzianych zdarzeń nie powinno prowadzić do dyskwalifikacji uczestnika aukcji. Równocześnie uczestnik aukcji powinien mieć obowiązek formalnego udokumentowania zaistnienia tego rodzaju zdarzenia i przedstawienia stosownej dokumentacji Komisji aukcyjnej.

W tym miejscu zwracamy uwagę na brak w dokumentacji aukcyjnej określenia procedury składania ofert w etapie II aukcji w trybie awaryjnym. T-Mobile uważa, że niezbędne jest zdefiniowanie procesu składania ofert w trybie awaryjnym w przypadku braku możliwości złożenia oferty za pośrednictwem ESA. Zasadniczo powinien być to alternatywny kanał komunikacji z Komisją służący złożeniu oferty w trybie awaryjnym. Jest to standardowe rozwiązanie w czasie organizacji aukcji w innych krajach.

Za T-Mobile,